

Skapande skola-bidraget

– exemplen Skurup och Eslöv

Carolina Clöve

Lunds universitet

Institutionen för kulturvetenskaper

Kandidatuppsats i Kulturadministration (KULK01)

VT-09

Handledare: Mikael Askander

ABSTRACT

Lunds Universitet
Institutionen för Kulturvetenskaper
Box 117, 221 00 Lund

Kandidatuppsats i Kulturadministration (KULK01)
15 poäng, Vt-09

Author: Carolina Clöve

Title: Creative school contribution – example Skurup and Eslöv

Instructor: Mikael Askander

Pages summary: 27

Abstract: The purpose of this work was to investigate the Government's contribution to cultural activities in school, which has the name Skapande skola, Creative school. This contribution can only be used to students in seventh to ninth grade. The person that can seek this kind of contribution is for public school, the headman for the schools in the municipality. For private schools the person that can seek contribution for the school, is the one that has acceptance at the Education Administration. To investigate this I used two examples, Eslöv and Skurup municipality. Eslöv and Skurup have both applied for Creative school financing, and have worked with film, literature, photography and identity. To get this contribution the municipality has to send in a letter of application with a plan of action, and a budget. I also did a comparison between Eslöv and Skurup action plan and application. To get a wider view on creative culture in school, I also took in a private school to compare with. This private school name is Nya läroverket in Luleå, the school's profile is Art & Science. Art & Science is incorporated in all subjects, at all time. This means that the students are learning to be more free and creative in their learning process. To understand and to get a wider picture of what culture means in our society, I have used Sven Nilsson's book *Kulturens nya vägar*, to get my theoretical input.

Keywords: Creative school, Government contribution, students, Eslöv, Skurup, Nya läroverket, Art & Science, Sven Nilsson

Innehållsförteckning

Kapitel 1

Inledning	4
Syfte och frågeställning	5
Avgränsningar	5
Material och metod	6
Tidigare forskning och teori	8

Kapitel 2, Analys

Eslövs kommun	14
Skurups kommun	16
Jämförande mellan Eslövs och Skurups kommun	17
Ett alternativ: Luleå Nya Läroverk	23

Kapitel 3

Sammanfattning	26
----------------	----

Källförteckning

Litteratur	27
Webbsidor	28

Kapitel 1

Inledning

Idén till denna uppsats kom när jag under min praktik på Region Skåne - Kultur Skåne, Kulturutveckling barn och unga, kom i kontakt med Skapande skola-bidraget. Under praktiken var jag med och arrangerade den sista av tre konferenser där skola var temat och koncentrerad på Skapande skola-bidrag. Genom detta fick jag i uppdrag att ta kontakt med olika småkommuner i Skåne som fick Skapande skola-bidrag, för att få dem att delta i ett erfarenhetsutbytestorg på konferensen. Anledningen till att Kultur Skåne valde att ha med mindre kommuner och inte de större, mer självklara, var att man ville visa på att det även fungerar i de mindre kommunerna. Men också för att ta reda på hur de går tillväga för att hitta kulturella samarbetspartners som inte alltid finns tillgängliga eller existerar i de mindre kommunerna. Genom att välja de mindre kommunerna som fick bidrag i den första utdelningen våren 2008, ska de ha satt igång processen och visa hur det går och hjälpa andra mindre kommuner som funderar på att söka Skapande skola-bidrag. Den sista konferensen hade temat skola, som kretsar kring frågor som hur man kan få skolan och kultur att samarbeta, hur detta samarbete kan se ut, och hur man utvecklar det arbetet i skolan. Skapande skola är ett beslut från regeringen där man satsar på att integrera kulturella och konstnärliga uttryck i årskurs 7-9 i grundskolan. Med tanke på min uppgift inför konferensen med kommunerna Trelleborg, Skurup och Eslöv, och anordnandet med erfarenhetsutbytestorg, blev ämnet för denna uppsats självklart.

Syfte och frågeställning

Mitt syfte med denna uppsats är att försöka visa vad Skapande skola-bidraget har för påverkan på kulturutbudet i skolan. Hur används pengarna som skolorna blir tilldelade och hur mycket skiljer sig ansökan från resultat? För att kunna få Skapande skola-bidrag måste kommunen lämna in en handlingsplan för hur arbetet ska gå till och hur det ska fortsätta, detta är ett av kriterierna för att få bidrag från regeringen. Det är inte meningen att pengarna ska gå till en specifik dag eller händelse och sedan inte mer, utan man ska i skolorna satsa framåt och med det ska pengarna få en längre verkan. Mina frågeställningar i denna uppsats är: Vad får Skapande skola-bidraget för påverkan i skolan? Vad är det för kulturellt utbud som kommunerna Skurup och Eslöv (mina valda kommunexempel) satsar på med bidraget? Hur kommer det fortsatta arbetet med Skapande skola att fortsätta? Kan de kommunala skolorna göra mer för att integrera kultur i skolan, så som exempelvis friskolan Nya Läroverket i Luleå gör?

Avgränsningar

Jag har genom mitt deltagande i ovan nämnda konferens fått god kontakt med de tre olika kommunerna vi bjöd in. Men för att kunna göra en mer utförlig undersökning över vad bidraget får för effekt, valde jag att bara koncentrera min undersökning till två kommuner. Valet föll på Eslövs kommun och Skurups kommun. Genom valet av två kommuner kan jag även göra en jämförande analys mellan dem. De båda kommunerna har valt att fokusera två olika kulturella uttryck och detta ser jag som positivt, då det ser till mångfalden i de mindre kommunerna. Skolorna som var inblandade i Skapande skola-projektet i Skurups kommun var Mackleanskolan som är en kommunal friskola med ca 70 elever och Alléskolan med ca 500 elever, dessa två skolor är de enda i kommunen som har elever i årskurs 7-9, och då de enda som kan arbeta med Skapande skola-medel. Från Eslövs kommun använde man sig av samtliga elever i årskurs 7-9 i kommunen, ca 1200 elever sammanlagt.

Material och metod

Materialet som jag använder mig av i denna uppsats är Skurups och Eslövs kommuners ansökningar, där deras handlingsplaner ingår. Jag har även deras projektbeskrivningar över genomförandet av vad Skapande skola-bidraget gick till och hur eleverna uppfattade arbetet med projektet. Dessa har stor betydelse för att se vad bidraget satsades på och vilka skolor och samarbetspartners som var inblandade i projektet. Jag har även två korta utvärderingar från Eslövs och Skurups kommun Skapande skola-projekt, utöver det har jag även fått tag i ett litet häfte som klass 8G från Mackleanskolan i Skurup har producerat som en mindre del av deras ”Ung i Skurup – Ung i Världen”, som är Skurups Skapande skola-projekts namn. Jag har även från min praktik fått tillgång till en lista över hur mycket kommunerna fick i bidrag.

Ytterligare material som har stor betydelse för denna uppsats är Kulturrådets skriftserie *Kulturliv och skola, hinder och framgångsfaktorer för samverkan*, om varför man har satsat pengar på kultur i skolan genom Skapande skola-bidrag, och ge stöd till arbetet med Skapande skola. Kulturrådets skriftserie *Nordiska vägar mot en skapande skola*, skriven av Amelie Tham, är en rapport från en nordisk konferens som arrangerades av Statens Kulturråd den 5 maj 2008, där temat var kultur och skola. Syftet med konferensen var att sprida och öka kunskapen om samverkan mellan skolan och kulturlivet. Konferensens målgrupp var nationella, regionala och lokala nyckelpersoner inom utbildnings- och kulturområdet som arbetar med att stärka kulturens roll i skolan.¹

Även Kulturrådets information om hur kommunerna ska gå till väga för att kunna ansöka om Skapande skola-bidraget har varit av stor betydelse för mig för att förstå hur skolorna sedan kan få bidrag, vad som behöver göras för att kunna söka. Vad som bör vara med i ansökan och hur detta har sedan följts kommer jag att återkomma senare i uppsatsen.

Ytterligare material för uppsatsen har varit betänkandet av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur, *Tänk framåt, men göra nu. Så stärker vi barnkulturen*, Del 1 av 2, Statens offentliga utredningar, SOU 2006:45. Den 2 september 2004 beslutade regeringen att tillsätta

---

¹ Kulturrådet, Amelie, Tham, *Kulturrådets skriftserie*, 2008:3, *Nordiska vägar mot en skapande skola*, Statens Kulturråd 2008, Elanders AB, 2008, s 5.

en aktionsgrupp för barnkultur med uppdrag att lämna förslag på hur barnkulturens ställning kan stärkas.² Aktionsgruppens arbete var att ta sig från norr till söder och diskutera barnkulturens hinder och möjligheter i Sverige. Detta resulterade sedan i rapporten från Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur, ”*De ser lite olika ut...*”, *En kartläggning av den offentliga finansierade kulturen för barn*, Del 2 av 2, Statens offentliga utredningar, SOU 2006:45. Syftet med kommittén är att lämna förslag på hur barnkulturens ställning kan stärkas. Enligt direktiven ska Aktionsgruppen genomföra en kartläggning av barnkulturen i Sverige, vilket sedan redovisas i utredningen.³ Dessa två rapporter av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur har betydelse för min uppsats och detta arbete genom att de utgör en grundlig undersökning av det kulturella utbudet som finns för barnen i dagens svenska samhälle. Här behandlas även vad barnen själva lägger tid på och hur vi bör gå vidare i att ge mer kulturellt utbud till barnen. Det får den betydelsen för min uppsats i diskussionen som jag tänker föra om hur mycket vi egentligen bör satsa på kultur i skolan, eller hur vi kan integrera mer kultur i skolorna eller om det behövs. Detta kommer jag att sedan diskutera i samband med mitt avsnitt om Nya Läroverket i Luleå, som integrerar kultur i alla ämnen.

Amelie Tham har även skrivit boken *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande* (utgiven av Myndigheten för skolutveckling, 2008). Denna studie är ett lärande exempel på hur skolor arbetar med kultur i sin pedagogiska verksamhet. Det exempel som jag mest kommer att fokusera på i hennes text är skolan Nya Läroverket i Luleå, där de har ”Art & Science” som profil.

Min metod i att genomföra denna uppsats och att kunna besvara på uppsatsens fråga – Vad får Skapande skola-bidraget för effekt i skolan? – består i att först se till varför vi behöver kultur i skolan. Och undersöka varför man har avsatt pengar för skolorna att söka för att kunna införliva mer kultur för barn och unga i deras utbildning. Detta för att kunna svara på Skapande skola-bidraget betydelse för/i skolorna. Jag kommer att närläsa och jämföra materialet som jag presenterat ovan för att kunna gå vidare och beskriva skolorna i Skurup

---

² Betänkande av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur, *Tänk framåt, men göra nu. Så stärker vi barnkulturen*, Del 1 av 2, Statens offentliga utredningar, SOU 2006:45, Edita Sverige AB, Stockholm 2006, s 3.

³ Rapport av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur, ”*De ser lite olika ut...*”, *En kartläggning av den offentliga finansierade kulturen för barn*, Del 2 av 2, Statens offentliga utredningar, SOU 2006:45, Edita Sverige AB, Stockholm 2006, s 3.

och Eslövs kommun och den effekt som Skapande skola-bidraget har haft för dem. Jag kommer att göra en jämförande analys mellan de två olika kommunerna, men också undersöka och analysera hur vi kan föra in ännu mer kultur i skolan genom att använda mig av exemplet Luleås Nya Läroverk.

Tidigare forskning och teori

Tidigare forskning om Skapande skola-bidragets effekt är något som inte har genomförts ännu, men kommer säkerligen att göras i någon form av utredning från Kulturrådet, detta med tanke på att alla skolor som får Skapande skola-bidrag måste redovisa senast två månader efter avslutat projekt till Kulturrådet hur man har använt sitt bidrag. Dock finns det mycket material om vi ser till kultur och barn, kultur och skola, men då inte direkt tidigare forskning om Skapande skola.

Dock finns det ett antal universitetsuppsatser som nämner Skapande skola, men ingen som går in och analyserar vad bidraget får för effekt. En av dessa är Per Wingrens uppsats *Skapande kultur i Skola - En förändring över tid*, från 2006, Wigren nämner inte Skapande skola-bidraget, men undersöker som titeln avslöjar skapande kultur i skolan. Han är en föregångare till Skapande skola, detta för att uppsatsen skrevs 2006 och Skapande skola-bidraget började inte ges ut förrän 2008. Denna uppsats fokuserar hur skolans syn på kultur har förändrats genom åren. Detta är en undersökning av hur kulturen har mött skolan och hur skolan har mött kulturen under de senaste 30 åren. Denna uppsats är mer en historisk undersökning över hur skolans kultursyn har varit ända in till några år in på 2000-talet.

En annan uppsats som nämner Skapande skola är Kerstin Gustafssons *"Kultur ska va kul. Det hörs ju på namnet. KUL TUR. Och så kanske man ska ha kul också..." En studie av hur barn och unga ser på kultursatsningar*, från 2007. Denna uppsats fokuserar att undersöka hur barn och unga upplever kultursatsningar som berör dem. Den är även jämförande genom att se hur barn och unga ser på skillnaderna mellan offentligt finansierade kultursatsningar och egna kulturella aktiviteter. Uppsatsens centrala del är barn och ungas uppfattningar om kultursatsningar och detta gjordes genom en skriftlig enkät-undersökning med ca 700 barn.

Förutom dessa ”nyare” exempel på tidigare forskning och mitt material som jag presenterat i material delen, som även det kan kallas för tidigare forskning i ämnet Skapande skola, så finns det äldre forskning om barn och kultur så som *Barnen, kulturen och samhället*, skriven av Chris Andrén, Per-Olof Hultberg och Sven Nilsson, utgiven 1979. Denna bok är resultatet av olika rapporter varav en är *Barnkultur i Skåne*, från samma år och författare. Torsten Eliasson har även han skrivit en bok om kultur och hur kommuner ska arbeta med kultur som heter *Kultur i kommuner*, från 1962. Sven Nilsson refererar till Eliassons bok i sin *Kulturens nya vägar. Kultur, kulturpolitik och kulturutveckling i Sverige* (2003). Nilsson skriver att man på 1960-talet började mer aktivt arbeta med den loka kulturpolitiken för att få den mer tydlig, och tog efter Eliassons argumentationer som han kom fram till i sin bok, målen blev att:

- öka tillgången till de kulturella värdena
- öka kunskapen om de kvalitativa alternativen
- opinionsbildning mot skräpkulturen
- tillvarata de skapande och utövande konstnärernas kreativitet
- främja det folkliga kultur- och bildningsarbetet⁴

Eliasson gav även förslaget att man borde inrätta kulturnämnder i kommunerna, för att kunna ta tillvara på de punkterna som är formulerade ovan. Detta resulterade i att när 1970-talet kom med ny kulturpolitik, hade nästan alla kommuner en kulturnämnd. Med ny kulturpolitik fick barn och ungdomar bli en viktig prioritet, man ville skapa ett samhälle som uttryckte rättvisa och delaktighet.⁵ Det är i Sven Nilssons bok *Kulturens nya vägar*, som jag hämtar mitt teoretiska perspektiv, genom hans beskrivningar av kulturpolitiken, kultur och sambandet med skola och utbildning.

Med ny kulturpolitik och bildandet av kulturnämnder ville man öka samarbetet mellan kulturnämnder och föreningslivet, men viktigt här var också att förankra kulturen i skolan. Målen man bildade är mycket lika i alla kommuner och några exempel av målen är formulerade att främja barn och ungas rätt att uppleva, delta, påverka och skapa, samt att öka ungdomarnas delaktighet och ansvar i samhället, möta deras initiativ, göra dem synliga och

---

⁴ Sven Nilsson, *Kulturens nya vägar. Kultur, kulturpolitik och kulturutveckling i Sverige*, 2003, s 294.

⁵ Nilsson, s 249.

tillvarata dem.⁶ Detta har betydelse då kommunerna har ansvar för de kommunala skolor som söker Skapande skola-bidrag, dock är det skolhuvudmannen som söker bidraget. För de kommunala skolorna och även de kommunala friskolorna är det kommunen som har skolhuvudmannans ansvar. För friskolor är det den juridiska person som beviljats tillstånd från Skolverket som ansvarar för verksamheten.⁷ Man kan inte som enskild kommunal skola söka bidrag, det är bara friskolor och riksinternat som kan skicka enskilda ansökningar, utan för att få bidrag gäller en huvudman, en ansökan och en handlingsplan.

Sven Nilsson skriver i sin bok *Kulturens nya vägar*, att ny kulturpolitik blev en succé, där man arbetade efter två grundläggande kriterier:

- Tillgång, den rent konkreta möjligheten att ta del av olika kulturuttryck.
- Tillgänglighet, eller delaktighet, i vilken människor i olika grupper faktiskt deltar i olika verksamheter som besökare eller utövare.⁸

Ställer vi detta i kontrast till Skapande skola-bidraget, blir detta kanske inte någon direkt succéhistoria, detta med tanke på att bidraget får endast användas till elever i årskurs 7-9. Så tillgängligheten eller delaktigheten blir inte den bästa, inte heller om vi ser till tillgång. Alla skolor som söker får olika mycket pengar, mer går till större skolor med fler elever, med större utbud i städerna. Detta gör det på ett sätt billigare för att de inte behöver ta in resekostnad i budgeten på samma sätt, som en liten skola som ligger i en stad eller en kommun som inte har ett stort kulturellt utbud. En annan faktor som spelar stor roll i om tillgång och delaktighet når dessa barn är om det finns någon på skolan som har ett intresse och ett engagemang i att arbeta med projektet. Dessa barn eller vi kanske ska kalla dem för ungdomar kan inte själv ansöka om bidraget, och på detta sätt blir de maktlösa i situationen om att få tillgänglighet och tillgång till extra kulturutbud i sin skola. Som Sven Nilsson skriver, att skolan är det tydligaste exemplet i vårt samhälle där man utsätts för maktutövning.⁹

---

⁶ Nilsson, s 249.

⁷ Kulturrådet, *Information till sökande om bidraget Skapande skola*, s 1.

⁸ Nilsson, s 251.

⁹ Nilsson, s 306.

Sven Nilsson beskriver kultur på detta sätt, att det är ett grundläggande begrepp som ständigt diskuteras och är kontroversiellt. Begreppet kultur tillhör de grundläggande begrepp som även demokrati, religiös tro, konst och social rättvisa med flera. Nilsson skriver att vi hela tiden hittar nya sätt att se på dessa begrepp och nya sätt att tolka dessa. Vi kan tolka och förstå dem genom att se till andra begrepp för hjälp att förstå, vi kan ställa dessa olika delar mot varandra och ordna dem på olika sätt. De är begrepp som vi ständigt kan diskutera och de är knutna till våra värderingar och insatser. Det moderna kulturbegreppet kommer ifrån den tyske filosofen Johann Gottfried Herder i mitten av 1700-talet, som ansåg att kulturen var starkt sammankopplad med den mänskliga civilisationen. Han ställde dessa två emot varandra, genom sin definition om att civilisationen är folkets seder och bruk, lagar och tekniskt kunnande. Han menar att olika nationer kan tillhöra samma civilisation, men kommer alltid att skilja sig i kultur. För det är kulturen som definierar dem. Det är alltså kulturen som visar vad nationens uttryck i språk, historia, konst och religion. Han menar att ingen kan sakna kultur, för att detta är samma sak som social gemenskap.¹⁰ Kultur har många sidor och i min analys kommer jag att beskriva Skurups kommuns Skapande skola-projekt, som kallas ”Ung i Skurup – Ung i Världen”, där de undersöker identitet, mode och attityd för att kunna förstå kultur. Vi definierar oss genom kulturen vi tillhör, genom olika kulturella aktiviteter som vi utövar och har tillgång till.

En annan sida av saken som Sven Nilsson tar upp i samband med kulturbegreppet är Wilhelm von Humboldt som något senare än Johann Gottfried Herder, ansåg att vi skulle se kultur som en odling, kultivering. Han menade att alla inte äger kultur, detta för att inte alla har tid, lust eller förmåga till att lära sig vad som krävs för detta. Vissa kan äga mer kultur än andra, och de kan även vara mer kultiverade än andra, detta för att de innehar mer intellekt, studier och ansträngning för att bli mer kultiverade.¹¹ Detta enligt mig är mycket gammalmodigt sätt att se på kulturbegreppet, det är som att påstå att det är bara de som har utbildning, tid och intresse för kultur skulle vara de som äger den. Visst är det väl fortfarande så att det är oftast de som är mer utbildade som har mer pengar, som i sin tur hänger sig mer åt den lite ”finare” typen av kultur. Med detta menar jag opera, teater och konserter. Medan de mindre belevade människorna inte kan eller har tid på grund av ekonomiska skäl, men det finns ju gratis kultur. I dagens samhälle som jag upplever det som finns det kultur som är lätt att ta del av och som

---

¹⁰ Nilsson, s 325-6.

¹¹ Nilsson, s 326.

inte behöver kosta något. Sedan har vi alla barn och ungdomar idag som ser deras klädstil och grupptillhörande som en del av kultur. Punkarna, som lyssnar på punkmusik och klär sig på ett visst sätt, de som håller på med en speciell sport eller de som åker skateboard, de anser också att det de håller på med är kultur. Så kanske är kulturbegreppet ännu bredare idag än vad det någonsin har varit och kanske inte så trångsynt som många har ansett att det varit, kultur är allt vi gör och allt är kultur. Med detta blir kultur sammankopplat med identitet, detta är även något som Sven Nilsson skriver om i ett avsnitt i sin bok.¹² Han skriver att man inte kan tänka sig människor utanför kulturen, men vi människor är inte heller fångar i vår kultur. Vi kan leka med gränserna, eller bara överskrida dem för konsten eller för skojs skull. Men det kan även vara på allvar att överskrida dessa kulturella skillnader. Kulturen är det, med medvetandet, det som skapar och upprätthåller vårt samhälle, det är så vi identifierar oss. Vi föds in i en kultur genom vårt kön, familj, folket och nationen, menar Nilsson. Vi söker oss till en kultur genom vårt arbete, kulturliv och organisationer. Vi skapar själva kultur genom vår livsstil och vårt personliga nätverk.¹³ Kulturen är på detta sätt en del av oss, genom erfarenheter och kunskaper så formar vi vårt sociala medvetande.

Sven Nilsson skriver vidare om Billy Ehns och Orvar Löfgrens syn på mänskligt liv genom kulturella termer, där kultur är gemensamma kunskaper, värderingar, erfarenheter och sammanhållande tankemönster. Detta genom att vi kommunicerar med varandra och förstår signaler och koder i vår omgivning och på detta sätt formas en gemensam förståelse för en grupp av människor. Ehn och Löfgren menar att kultur kan vara ett medium och ett medel, med medium menar de att ”det vi tänker med”, alltså vår förståelse av världen, våra erfarenheter, men även våra föreställningar om tid, rum, natur och kön. Med att kultur är ett medel menar de att den är som ett maktinstrument eller försvarsvapen. Vi människor kan då vara kulturbärare eller kulturskapare, kulturbärare i att vi har vår förståelse och erfarenhet och kulturskapare genom att det hela tiden växer fram nya sätt att se på kultur.¹⁴ Det finns många olika sätt att se på kultur och jag har gjort ett urval från Sven Nilssons bok, vilka kulturbegrepp som jag sedan använder mig av genom att analysera Eslövs och Skurups kommuners Skapande skola-projekt.

---

¹² Nilsson, s 328.

¹³ Nilsson, s 328.

¹⁴ Nilsson, s 329.

Sven Nilsson skriver även om det ”kulturella kapitalet”, där han refererar till Bourdieus nyckelbegrepp kapital, där Bourdieu menar på att det finns ekonomiskt kapital och symboliskt, kulturellt och socialt kapital. Det finns de i samhället som både har mycket ekonomiskt och kulturellt kapital och de som har mindre, detta kan även ses i fråga om smak. Det ekonomiska kapitalet kan utvecklas till ett kulturellt kapital, exempelvis en rik företagare som investerar i kulturella föremål. Likväl kan även kulturellt kapital bli ekonomiskt kapital, genom konstkarriärer eller kulturellt entreprenörskap.¹⁵ Det är lättare att se det som att det kulturella kapitalet skulle kunna vara stort hos oss människor i teorin, emot vad det ekonomiska kapitalet skulle kunna vara, detta för att det kulturella kapitalet inte är lika mätbart som det ekonomiska. Vi alla har tillgång till kulturellt kapital genom bibliotek, museer, konsthallar och upplevelser, detta kulturella kapital minskar inte på grund av att det delas mellan flera människor. Barn och ungdomar får även de kulturellt kapital genom sin utbildning, skolkultur, litteratur och genom andra kulturella evenemang.¹⁶

---

¹⁵ Nilsson, s 362.

¹⁶ Nilsson, s 362.

Kapitel 2, Analys

Kapitlet är upplagt så här: först presenterar och analyserar jag Eslövs kommuns ansökan och projekt, och därefter Skurups kommuns ansökan och projekt. När dessa två delar är avslutade gör jag min jämförande analys genom att gå tillbaka och diskutera detta i relation till den av Sven Nilsson beskrivna synen på kultur, skola och kulturpolitik. Detta kapitel avslutas sedan med en jämförelse med Nya läroverket i Luleås syn på kultur i skolan.

Eslövs kommun

I Eslövs kommun är eldsjälarna för att söka bidrag och utveckla Skapande skola-projekt i kommunen barnkultursekreteraren Tine Billing, rektorn från Kulturskolan Malena Sandgren och Monica Englund, lärare på Ekenässkolan. Men självklart har även andra lärare/pedagoger varit inblandade i projektet. I kommunen har man cirka 1200 stycken elever i klasserna 7 till 9, och man vill involvera alla i projektet. Kommunen vill att alla barn ska få tillgång till verksamhet med kultur, oavsett språk, kön, funktionshinder, därför har man valt att involvera alla elever i årskurs 7-9 i Eslövs kommun, även särskolor och resursskolor. Genom att de valt att involvera alla elever i årskurs 7-9 i kommunen, så täcker man tillgängligheten, man gör det kulturella utbudet alltså tillgängligt för samtliga elever. Detta gör att det inte kommer att finnas en utpekad grupp som inte får vara inblandad, men däremot så vill de ta hänsyn till elevers särskilda behov. Kommunen ger eleverna tillgång till att arbeta med film som kulturell aktivitet, men detta är det enda som eleverna blir erbjudna, på grund av att kommunen valt att använda sina Skapande skola-medel till detta. Skolorna har innan man har lämnat in ansökan om Skapande skola-bidrag bett eleverna som sett på skolbio under terminen att svara på enkät med frågor som kretsat kring att arbeta kring film i form, man har även haft representanter från årskurs 9 i samtliga skolor som haft filmsamtal med kommunens barnkultursekreterare Tine Billing. Detta för att låta eleverna få vara med att yttra sig över vad de önskar sig mer i att få möjligheten att arbeta med film.

Genom att söka Skapande skola-medel vill man på olika sätt stärka kulturens roll i skolan, vilket man tyckt har varit begränsat till en kulturupplevelse per läsår. Eslövs kommun sökte

612 000 kr för sitt Skapande skola-projekt, de blev tilldelade 210 000 kr, pengar som skolorna själva lägger på projektet är 464 600 kr.¹⁷

Eslövs kommun vill genom projektet ”*Se, analysera, skapa själv!*”, integrera kultur i alla ämnen i skolan, genom att pedagoger utifrån sina egna ämnen kan hitta sin ingång till att använda film som ett verktyg i skolarbetet.

Projektets beskrivning ser ut på detta sätt: ”*Se, analysera, skapa själv!*” har olika aktiviteter, den första är att se skolbio, som väljs ut av en arbetsgrupp bestående av elever, pedagoger och kommunens barnkultursekreterare. Den andra aktiviteten kallas för reflektion och analys, här ingår samtal om filmerna eleverna har sett, dels via filmanalyser och dels öppna samtal. Här har man tagit tillvara på vad eleverna ville ha i sina enkätsvar, där de önskat att man ville variera upplägget på analysverktygen så att det ska kännas mer lustfyllt och motiverande. I den tredje aktiviteten, ”Ungas eget skapande”, får eleverna själva skapa film, ge en röst åt ett budskap. Här vill man ge eleverna möjlighet att förstå och använda sig av filmtekniken lika lätt som penna och papper. Till sist kommer att man vill synliggöra elevernas arbete, projektet har en del som står i att utveckla ett forum där elevernas arbeten kan visas, till exempel en lokal filmfestival.¹⁸

För att kunna utveckla detta projekt köpte Eslövs kommun in datorer och filmkameror för att kunna arbeta med film som medium. De har för avsikt att anställa en filmpedagog vars huvuduppgift är att arbeta med film genom de olika aktiviteterna som var förbestämda, men även att arbeta direkt med eleverna och pedagogerna i seminarium som behandlar film ur olika synvinklar.

För att utvärdera detta arbete valde Eslövs kommun att insatserna skulle utvärderas kontinuerligt genom enkäter och intervjuer. Detta för att se hur både eleverna och pedagogerna ansåg att arbetet fungerade, och även se hur filmen som medium i lärande processen kan stärka arbetet i skolan. Man vill i Eslövs kommun fortsätta att söka bidrag för

---

¹⁷ Kerstin, Melén- Gyllensten, *Eslöv kommuns bidragsansökan*, Eslöv 2008, sidnummer finns ej, Information från Kultur Skåne, angående hur mycket kommunerna fick i bidrag, Camilla Sjöstrand, koordinatör.

¹⁸ Kerstin, Melén- Gyllensten, *Eslöv kommuns bidragsansökan*, Eslöv 2008, sidnummer finns ej.

detta projekt så att man på skolorna kan fortsätta att använda filmen som ett uttrycksätt i lärandet.¹⁹

Skurups kommun

I Skurups kommun är det Ann-Charlotte Oredsson, bibliotekarie på Skurups bibliotek och Pia Hemzelius, lärare på Mackleanskolan, som även är ansvarig för Skapande skola-projektet, som har tagit det största initiativet för att Skurups kommun skulle söka Skapande skola-bidrag för utdelning våren 2008. Skurups kommun sökte 260 000 kr för sitt Skapande skola-projekt, de blev tilldelade 100 000 kr, pengar som skolorna själva lägger på projektet är 140 400 kr.²⁰ Skolorna som var involverade i Skapande skola-projektet var Alléskolan, som är en kommunal friskola med elever från årskurs 1-9 och Mackleanskolan som är Skurups kommuns enda högstadieskola. I Skurups kommun finns det även andra grundskolor och ett par har elever i årskurs 7, men de har man tyvärr fått välja att inte inkludera i detta projekt. Sammanlagt kommer cirka 570 elever få ta del av Skapande skola-bidraget i Skurups kommun.²¹ Med tanke på detta val kommunen har gjort får inte alla högstadieelever tillgång till denna kulturella aktivitet, men kommunen planerar att fortsätta att arbeta men projektet i två år framöver, så fler elever som inte får tillgång direkt, kommer förhoppningsvis att få ta del av det när de flyttar över till Mackleanskolan för att avsluta hela högstadieperioden.

Projektet Skapande skola har man i Skurups kommun valt att kalla ”Ung i Skurup – Ung i Världen”. Temat man har valt är identitet och huvudmålet med detta projekt är att skapa ett kulturintresse hos eleverna och förbereda dem för en mångkulturell och mångfaldig värld. ”Ung i Skurup – Ung i Världen” är inte bara Skapande skola-projektets namn utan har även blivit ett samlingsnamn för hela kommunens övergripande arbete med barn- och ungdomskultur. Temat identitet försöker skolorna integrera i så många skolämnen som möjligt och det ska även belysas ur olika aspekter. Eleverna får allt från författarbesök, som förbereds

---

¹⁹ Kerstin, Melén- Gyllensten, *Eslöv kommuns bidragsansökan*, Eslöv 2008, sidnummer finns ej.

²⁰ Ann-Charlotte, Oredsson, *Skurups kommuns bidragsansökan*, Skurup 2008, Sidnummer finns ej, Information från Kultur Skåne, angående hur mycket kommunerna fick i bidrag, Camilla Sjöstrand, koordinatör.

²¹ Ann-Charlotte, Oredsson, *Skurups kommuns bidragsansökan*, Skurup 2008, Sidnummer finns ej.

genom att läsa, skriva och diskutera författarens texter. Efter hålls en workshop i samarbete med Skurups Folkhögskolas skrivarlinje. Elever som är mer intresserade av musik och bild får här träffa andra från folkhögskolan, så att deras intresse kan utvecklas här. Så på detta sätt är delaktigheten och mångfalden mycket hög i detta val som eleverna själva får välja. Eleverna får även träffa mimkonstnärer och gå på teater, men det som har fått störst intresse är arbetandet med ungdomssubkulturer. Klass 8G från Mackleanskolan har även gett ut ett häfte med fotografier som de själva har arbetat med som de kallar för ”Attityd & Mode”, detta är ett av delprojekten som hålls med Skapande skola-medlen. De fick besök av den franska modefotografen Etienne Gamelon, och genom detta besök fick eleverna mycket mer kunskap i att fotografera varandra och vissa hur attityd och mode hänger ihop.

Skurups kommun har ett stort kontaktnät med många professionella kulturpersoner och institutioner som gör det lättare för dem att kunna bjuda in så att eleverna får mer kultur i skolan. Kommunen vill genom sina samarbetspartners skapa fler mötesplatser, som de anser är mycket viktigt för eleverna.

Utvärderingen av Skapande skola-projektet sker skriftligt från alla lärare, elever och kulturarbetare, man kommer också att genomföra diskussioner i klasserna.²² Utvärderingsarbetet har redan påbörjats i delprojekt som man i kommunen har arbetat med.

Jämförande mellan Eslövs och Skurups

För att kunna få Skapande skola-bidrag finns det två punkter som är mycket viktiga:

- kulturella och konstnärliga uttryck långsiktigt integreras i årskurs 7–9 i grundskolan med utgångspunkt i skolans kulturuppdrag enligt gällande läroplan
- öka den professionella kulturverksamheten för och med eleverna, så att tillgången till kulturens alla uttrycksformer och möjligheterna till eget skapande ökar²³

---

²² Ann-Charlotte, Oredsson, *Skurups kommuns bidragsansökan*, Skurup 2008, Sidnummer finns ej.

²³ Kulturrådet, *Information till sökande om bidraget Skapande skola*, s 1.

Både Skurup och Eslövs kommun skriver i sin respektive ansökan att de vill få arbetet med Skapande skola att bli långsiktigt, Eslöv genom att man har köpt in mycket tekniskt material för att kunna fortsätta att arbeta med film, och involvera alla pedagoger så att de känner att de kan fortsätta att använda film som ett utbildande alternativ till undervisningen. Skurup har även de planer på att få arbetet att fortsätta, och håller sina kulturella kontakter aktiva i skolans arbete. De båda kommunerna involverar nästintill alla elever i årskurs 7-9, men med något undantag i Skurups kommun där det finns grundskolor med elever från årskurs 1-7, vars 7:e-klassare inte är med. På detta vis täcker de båda egentligen alla elever i sina kommuner, och ger dem ett större kulturellt utbud i sin skolgång. Eslöv har med sitt bidrag begränsat sig till att just nu bara arbeta med film som kultur i skolan, medan Skurup ger eleverna mer valmöjligheter, genom författarbesök, film, musik och teater. Det egna skapandet hos eleverna är det som ligger centralt hos de båda kommunerna och de får chansen att träffa professionella kulturaktörer i sitt arbete med att skapa i kulturens tecken.

En stor skillnad mellan kommunerna Eslöv och Skurup, är hur mycket pengar själva skolan lägger på projektet. Eslöv lägger till 464 600 kronor och Skurup 140 400, räknar vi ihop detta med bidragsdelen, har Eslöv 674 600 kronor som ska gå till cirka 1200 stycken elever. Skurup har med bidragsdelen 240 400 kronor som ska gå till cirka 570 elever.²⁴ Ser man då till hur mycket varje elev, hypotetiskt sätt kommer att få i kulturella aktiviteter ligger Eslöv på cirka 562 kronor per elev, och Skurup på cirka 421 kronor per elev. Skillnaden är mer än 100 kr per elev, dock kan vi inte räkna på detta sätt, för att de båda kommunerna har valt att använda sig av olika kulturella uttryck. Film som Eslöv satsar på kostar mycket mer med tanke på allt teknikmaterial som man behövde införskaffa, dock kommer de att kunna ha kvar detta material och kunna fortsätta arbeta med det en lång tid framöver. Skurups pengar har inte samma framtid som Eslövs har, men eleverna får där prova på olika kulturella uttryck. Så på vågskålen blir det kanske det samma ändå för eleverna.

Regeringen avsätter 55 miljoner kronor per år som stimulansbidrag till skolorna, detta innebär cirka 175 kronor per elev och år.²⁵ Räknar vi bort det som skolorna själv lägger får en elev i

---

²⁴ Kerstin, Melén- Gyllensten, *Eslöv kommuns bidragsansökan*, Eslöv 2008, sidnummer finns ej, Ann-Charlotte, Oredsson, *Skurups kommuns bidragsansökan*, Skurup 2008, Sidnummer finns ej, Information från Kultur Skåne, angående hur mycket kommunerna fick i bidrag, Camilla Sjöstrand, koordinator.

²⁵ Kulturrådet, *Skapande skola*, folder, Kulturdepartementet, 2007, sidnummer finns ej.

Eslöv exakt 175 kronor från bidraget och en elev från Skurup får några ören över 175 kronor, för år 2008, så Statens Kulturråd håller hårt på sina uträkningar om hur mycket var elev bör få av den årliga summan.

Statens Kulturråd är de som fördelar bidraget ut till kommunerna och deras skolor, det är även de som kräver en handlingsplan för att ge ut bidrag. Dessa handlingsplaner kan se lite olika ut, men har i princip samma innehåll. I handlingsplanerna som kommunerna formulerar bör det stå förklarat hur de kommer att arbeta för att integrera kulturen i lärandet. Eleverna ska ha en stor del i att ta del av planerna för verksamheten och ska även ha medverkat för att utforma handlingsplanen.²⁶ Eslövs kommun beskriver, som jag nämnt i delen om Eslöv, hur eleverna fick vara delaktiga och komma med åsikter och önskemål, innan handlingsplanen utformades. I Skurups kommun har de ett nytt skolämne som de kallar kulturverkstad/skoltidning, de elever som valt att läsa detta ämne har fått bli skolans referensgrupp i kulturfrågor och har därigenom gett eleverna chansen att vara med att utveckla handlingsplanen.²⁷ De båda kommunerna har arbetat intensivt med att få eleverna att engagera sig i kultur, i Skurup har man vid terminens början haft introduktionsmöte, för att hela skolpersonalen och eleverna ska veta vad Skapande skola-projektet kommer att innebära. Här är även kulturarbetarna inbjudna för att delta och ge eleverna en inblick vilka de kommer att få möta.

De båda kommunerna kommer att arbeta med projektet så mycket de kan enligt deras ansökningar och handlingsplaner, på ordinarie lektionstid, för att det ska integreras i den ordinarie undervisningen.

”Kunskaper om bilder och bildkommunikation är en viktig förutsättning för att aktivt delta i samhällslivet. Utveckling av bildförmågan ökar barns och ungas möjlighet att använda sin kulturella yttrandefrihet vilken rymmer såväl rätten att bilda egna åsikter som att utöva inflytande. Utbildningen hävdar barns och ungdomars rätt att till fullo delta i det konstnärliga och kulturella livet samt garanterar dem, tillsammans med samhällets kulturinstitutioner och fria kulturliv, rätten till kulturell mångfald.”²⁸

Så lyder Skolverkets kursplan för ämnet bild, vilket båda kommunerna genom sina handlingsplaner försöker att ge sina elever. Att få skapa och använda sin kreativitet ökar

---

²⁶ Kulturrådet, *Information till sökande om bidraget Skapande skola*, s 2.

²⁷ Ann-Charlotte, Oredsson, *Skurups kommuns bidragsansökan*, Skurup 2008, Sidnummer finns ej.

²⁸ Skolverkets hemsida, Kursplan för ämnet Bild, 2009-05-28.

lusten för lärande och kommunikation. Barn och ungdomar får mer kulturellt kapital genom insatser som Skapande skola-bidrag, de utvecklas mer och blir på detta sätt mer ”rika”, deras kulturella kapital stiger, som är Bourdieus nyckelbegrepp.

Vad har eleverna och lärarna/pedagogerna fått ut av att få Skapande skola-bidrag? Eftersom jag träffade representanter från Eslövs och Skurups kommun på konferensen den 16 april, fick jag tillgång till material de hade samlat ihop intryck från elever och pedagoger.

Från Eslövs kommun har ett arbetslag redan gjort en utvärdering av projektet och en av eleverna fick sätta överskriften som lyder: *Man längtade till filmlektionerna...* I arbetslaget fanns tre pedagoger som direkt deltagit i projektet, av dessa pedagoger var en Bildlärare, en Matematik och Naturkunskap-, en Samhällskunskapslärare, tillsammans med 48 stycken elever från klasserna 8A och 8B. Deras samlade intryck har varit att de anser att eleverna har blivit positivt stimulerade av filmprojektet. Det som ses som viktigt här är att alla sinnen har blivit stimulerade, som tyvärr inte den vanliga skolvardagen lyckas så ofta med. Genom att man valt att i Eslövs kommun arbeta med film som kulturellt uttrycksmedel, har elever med skrivsvårigheter och elever som har svårt att redovisa muntligt fått en större chans att utvecklas, och även fått nya metoder och möjligheter att förmedla sin kunskap.

Något som pedagogerna även har sett som mycket positivt är att eleverna nu har börjat förstå genom att få lära sig filmteknik, att det de lär sig i skolan kan man faktiskt ta med sig och ha nytta av i framtiden. Både eleverna och pedagogerna har fått lära sig nya samarbetsformer och prova på olika roller i användandet av filmmediet. Pedagogerna har genom projektet fått en mer mentorsliknande roll till eleverna och detta har även gjort att eleverna har lärt pedagogerna ett och annat som till exempel att eleverna inte är blyga eller rädda för teknik, och har oftast kunskaper sedan innan och detta har lett till att pedagogerna har blivit teknikundervisade av vissa elever.²⁹

Från Skurups kommun har jag fått tag i en liten utvärdering som gjorts i årskurs 9, som gjort efterarbete efter ett besök av författaren Bob Hansson. Efter besöket fick eleverna under 5 minuter skriva ner hur de uppfattat besöket. Därefter fick de plocka ut tre adjektiv som de

---

²⁹ *Man längtade till filmlektionerna...*, Utvärdering av projekt på Ekenässkolan med klass 8A och 8B.

tyckte beskrev Bob Hansson, som sedan skrevs på tavlan. Sen fick de välja ut ett adjektiv och skriva en kort text som gestaltade detta adjektiv, efter det fick de välja ut en eller flera meningar och skriva om det till en dikt. En dikt lyder:

Han skrev så snabbt
så han skrev
sakta, sakta som
han skrev.³⁰

Klass 8G på Mackleanskolan arbetade med attityd och mode, som en del av projektet ”Ung i Skurup – Ung i Världen”, som har temat identitet. Detta är en del av Skurups kommuns arbete med Skapande skola-bidraget. Klass 8G har på svensklektionerna arbetat med ungdomssubkulturer med inriktning mode och identitet, genom att läsa skönlitteratur, diskuterat och besökt Svaneholms Slotts Museum, där de fått höra om olika epokers klädstilar. Eleverna har även under sin praotid, fått i uppdrag att undersöka och titta på olika klädkoder som funnits på arbetsplatsen. De hade även besök av modiefotografen Etienne Gamelon, som hjälpte eleverna när de skulle fotografera olika stilar och attityder, det hela avslutades med vernissage av fotografierna och catwalk med musik och texter från eleverna själva. En textkommentar till ett fotografi lyder: ”Jag hade en träningsströja idag på fotot också hade jag ett par jeans. Jag hade även en typ av sportmössa för det är ganska många sportfånar som har det.”³¹

För dagens barn och unga är kultur lika med identitet, och identitet lika med kultur. Sven Nilsson menar att vi inte kan vara utanför kulturen, men vi är inte fångar i den. Vi kan leka med olika kulturella medier och precis som Klass 8G har gjort testat att vara olika stilar, med olika attityder. Vi formar vår egen kultur, vad vi vill utforska och hur vi vill ta den till oss. Jag anser att Skapande skola-bidraget gör att barn och unga vågar mer och kan ta för sig mer av sin utbildning, de får kraft och energi av att få göra något annat än att sitta statiskt i klassrummet. De lär sig att samarbeta och våga uttrycka sina egna önskemål, som de kommer

---

³⁰ *Ung i Skurup – Ung i Världen*, kort presentation av projektets innebörd och en utvärdering, s 40.

³¹ *Attityd & Mode, 8 modestilar, 23 attityder*, ett delprojekt i Skapande skola-projektet ”Ung i Skurup – Ung i Världen”, Ann-Charlotte, Oredsson och eleverna i klass 8G, Mackleanskolan, s 20.

att ha med sig in i framtiden och på detta sätt förstå att det vi lär oss i skolan kan vi faktiskt ta med oss efter vi har slutat.

Kulturrådet har kommit fram till olika punkter som behöver fungera för att få kulturlivet och skolan att kunna samarbeta, några lyder, om det finns politiska målformuleringar på nationell, regional och lokal nivå, kan lättare samarbete uppstå och behållas. Kulturrådet anser att målen gärna får vara gemensamma för kultur och utbildning. Skolledarens stöd till övrig personal, för att bedriva utvecklingsarbete för samverkan med kulturlivet. Möjlighet för fortbildning och utbildning till kulturlivet över skolans uppdrag och organisation. Motsvarande behöver skolans personalutbildning och fortbildning i kultur, konstnärligt arbete och estetiska läroprocesser.³² Dessa punkter är några av många fler i att få framgång i samarbete mellan kulturliv och skola. Ser vi tillbaka på Eslövs och Skurups kommuns arbete, har de båda goda kontakter i kultursektorn och har stöd från skolledare att utföra kulturella aktiviteter i skolämnen. Dock är dessa två kommuner, några som lyckats mycket bra, fast de är mindre kommuner, men det har fungerat på grund av skolans personal och kulturpersoner som vill arbeta ihop och skapa samarbete för elevernas skull.

Kulturrådet har även ett antal punkter som kan sätta stopp för samarbete mellan kulturlivet och skolan, några av dessa lyder, att kulturliv och skola har olika kunskapssyn, vilket skapar oklarheter i kring mål och syfte för samverkan. Även har de olika syn på begreppet kultur. Kulturprojekt i skolan ligger oftast utanför skolans ordinariebudget, detta gör att mycket tid får läggas på att skriva ansökningar, och långsiktiga förändringar uteblir.³³ Genom att skolorna söker Skapande skola-bidrag, kan dessa punkter som sätter stopp för samarbete mellan kulturliv och skola, kanske förhindras. Dock behövs det eldsjälare som orkar ta tag i att skriva ansökan och hitta samarbetspartners. Något som är positivt är att om skolorna vill söka Skapande skola-bidrag fler gånger, kan de använda samma handlingsplan och ansökan. Så tid på att hitta nya samarbeten, projekt och nyskrivning av en ansökan behövs inte.

---

³² Kulturrådet, *Kulturrådets skriftserie, 2007:8, Kulturliv och skola, hinder och framgångsfaktorer för samverkan*, Statens Kulturråd 2007, Elanders Malmö, 2007, s 6.

³³ Kulturrådet, *Kulturrådets skriftserie, 2007:8, Kulturliv och skola, hinder och framgångsfaktorer för samverkan*, Statens Kulturråd 2007, Elanders Malmö, 2007, s 6.

Ett alternativ: Luleå Nya Läroverk

Skolan Nya Läroverket i Luleå, är den första fristående skolan i staden, de har en profil som de kallar Art & Science. Med detta menas att de jobbar aktivt med konstarna, naturvetenskap och matematik. Fredagarna i skolan är helt ägnad åt Art & Science, var på eleverna kan gå runt från klassrum till klassrum, mediasalen, konstateljén, musiksalen, trädslöjden och textilt hantverk, för att arbeta vad de vill med. Skolan har elever från förskoleklasser till årskurs 9, och alla klasserna arbetar med skolans profil.

Skolan startade hösten 2006, av Gunvor Selberg som även är rektor. Något som är centralt för skolan är att eleverna ska ha inflytande i sin utbildning, och arbetet med matematik och konstarna har stor betydelse i lärandet. Genom skolans profil Art & Science, kan lärarna ge eleverna fler möjligheter att ta sig an något de vill undersöka. Genom att eleverna får arbeta konstnärligt med saker de vill undersöka uppstår frågor som de själva söker svaren på. Amelie Tham beskriver i sin bok om åttorna som arbetar och vill undersöka vulkaner, de sprang direkt ner till konstateljén och börja de arbeta med sina vulkaner. Med nästan direkt i byggandet av vulkaner började frågor dyka upp, så som: Vad är det som kommer upp? Hur ska det rinna ut? Vad behöver jag veta för att kunna berätta om det här?³⁴

Genom att man på Nya Läroverket blandar matematik, naturvetenskap och konstarna, så mycket mer än vad man i kommunala skolor gör, och ger eleverna mer frihet i sitt sätt att lära, får eleverna mer njutning av att lära sig nya saker i skolan. Även blandandet av ämnen i skolan visar eleverna att livet inte är enkelt uppdelat i olika ämnen, utan att de är en blandning som de lär sig att arbeta med.

När skolan var ny fick högstadielklasserna en viss summa pengar för att inreda sina klassrum, detta resulterade i olika färger och någon klass valde att köpa en soffa. Runt om i skolan hänger gitarrer och stora pianon står i korridorerna, som eleverna fritt får använda när de vill. Med skolans profil och elevernas eget skapande, följer även ett stort ansvar på eleverna, men

---

³⁴ Amelie, Tham, *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande*, Myndigheten för skolutveckling, Lenanders Grafiska AB, 2008, s 30.

som en elev beskriver det som i Amelie Thams bok: - Jag vågar fantisera mer, när jag vet att man kan välja själv hur man jobbar.³⁵

Lärarna på skolan har fått fortbildning i olika ämnen så som konst, trä- och textilslöjd, media, film, foto, musik och drama, men även fortutbildning i matematik och naturvetenskap. Genom sin fortbildning kan lärarna hjälpa eleverna att främja sin kreativitet och kan på det sättet hitta nya vägar till lärande. Som friskola har Nya Läroverket rätt till att forma sin egen timplan, man har därför på skolan utökat skoltiden och tagit bort elevens val och skolans val, för att kunna få skolans profil Art & Science att få det utrymme den behöver i alla ämnen.³⁶

Förutom friare tyglar på eleverna i deras process att få lära sig olika ämnen genom att utöva dem med olika kulturella aktiviteter, har man även på skolan bildat klubbar. Kubbarna är frivilliga och finns lärarhållna varje dag innan kl. 9 och efter kl. 15. Klubbarna har olika ämnen så som matematik, språk, slöjd, film och musik. Här får eleverna själva välja vart de vill eller om de vill lägga mer tid på ett ämne, här ges eleverna möjlighet att få hjälp i ett problem ämne eller att få utvecklas mer. Lärarna får på detta sätt mer direkt kontakt med den enskilde eleven och får inspirera eleven att gå vidare att undersöka nya sätt att lära sig ämnet.³⁷

Elever som går på Nya Läroverket åker flera mil för att få gå på just den skolan, och kön att få komma in som elev är mycket lång. Det har blivit på mycket kort tid en populär skola som går emot strömmen och uppmuntrar kreativitet och experimenterande i alla ämnen. Jag anser att de kommunala skolorna borde sträva till att bli som Nya Läroverket i Luleå, för att få eleverna mer motiverade och få dem att förstå att livet inte är indelat i olika ämnesblock, utan allt utanför skolan är en mix av allt. Jag har stor förhoppning att de kommunala skolorna kommer med Skapande skola-insats, som Kulturrådet har instiftat, börja arbeta mot en friare och kreativare skola. Det kommer bara att ta lite tid. Med detta menar jag inte att man bör ha

---

³⁵ Amelie, Tham, *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande*, Myndigheten för skolutveckling, Lenanders Grafiska AB, 2008, s 34.

³⁶ Amelie, Tham, *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande*, Myndigheten för skolutveckling, Lenanders Grafiska AB, 2008, s 34.

³⁷ Amelie, Tham, *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande*, Myndigheten för skolutveckling, Lenanders Grafiska AB, 2008, s 29-30

en fri skolgång, utan kunna ge eleverna frihet att söka efter svar och kunna få undersöka olika ämnen genom sina egna behov. Vissa elever lär sig genom att höra, andra genom att se, och andra genom att göra. Jag tror att lärarna i de kommunala skolorna borde se till den enskilda elevens behov, och inte undervisa på ett sätt för alla elever. Jag tror att barn och ungdomar kommer att kunna ta åt sig mer kunskap genom att få lära sig material i skolan genom den metod som passar dem själva. Genom att det nu finns Skapande skola-bidrag att söka för alla skolor, tror jag att de kommunala skolorna och de kommunala friskolorna kommer att öppna upp sig för eleverna och ge dem en möjlighet att i alla fall för en period få lära sig något nytt genom en ny metod. På Luleå Nya Läroverk använder de sig av klubbar för att öka elevernas intresse för ämnen de vill utvecklas inom, men även ge dem chansen att arbeta med ämnen de har svårt för. Och allt detta är frivilligt för eleven, om vi hade kunnat göra detta i alla skolor hade vi kunnat få fler elever att se att skolan är ett bra ställe att få kunskap på. Utan påtryckningar, men genom inspiration och kreativitet.

Kapitel 3

Sammanfattning

Jag har i denna uppsats velat svara på dessa frågor: Vad får Skapande skola-bidraget för påverkan i skolan? Vad är det för kulturellt utbud som kommunerna Skurup och Eslöv (mina valda kommunexempel) satsar på med bidraget? Hur kommer det fortsatta arbetet med Skapande skola att fortsätta? Kan de kommunala skolorna göra mer för att integrera kultur i skolan, så som exempelvis friskolan Nya Läroverket i Luleå gör?

Min metod jag använt mig av har varit att undersöka, närläsa och analysera Eslövs och Skurups kommuns bidragsansökningar, projektplan och en viss utvärdering. Detta har jag gjort genom att se vilka kriterier en ansökan bör innehålla och hur processen borde se ut.

Detta har jag analyserat genom att jämföra hur Sven Nilsson skriver om kulturbegreppet i sin bok *Kulturens nya vägar. Kultur, kulturpolitik och kulturutveckling i Sverige*. Övrigt material som jag använt mig av i uppsatsen är material från Kulturrådet, både skriftserie och information till kommunen om Skapande skola-bidraget. Utöver detta har jag även Kommittén Aktionsgruppens kartläggning och undersökningar om barns kulturvanor i Sverige. Sedan även Amelie Thams bok *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande*. Som beskriver lärande exempel på hur skolor arbetar med kultur i sin pedagogiska undervisning.

Det jag har kommit fram till är att Skapande skola-bidraget har fått en positiv effekt, som inte bara är inspirerande för eleverna men också för lärarna. Det kulturella utbudet som kommunerna Eslöv och Skurup har valt att satsa sina pengar på har varit brett, och ger eleverna chansen att arbeta med något som de själva tycker är intressant. Filmarbete i Eslöv har gjort eleverna medvetna om att det finns många lärdomar som man faktiskt kan ta med sig efter skolan. Och i Skurup arbetet med identitet och var man platsar i denna värld. De båda kommunerna har båda planer på att få arbetet att fortsätta, genom materialinköp i Eslöv och fortsätta att hålla god kontakt med sina kulturpersoner i Skurup. Jag anser att de kommunala skolorna borde ta efter Nya Läroverket i Luleå och satsa på en mer kreativ och friare lärande miljö.

Källförteckning

Litteratur

Andrén, Chris, Hultberg, Per-Olof, Nilsson, Sven, *Barnen, kulturen och samhället*, Dialog, Lund, 1979

Attityd & Mode, 8 modestilar, 23 attityder, ett delprojekt i Skapande skola-projektet ”Ung i Skurup – Ung i Världen”, Oredsson, Ann-Charlotte och eleverna i klass 8G, Mackleanskolan, 2008

Eliasson, Torsten, *Kultur i kommuner*, Tidens förlag, Stockholm, 1962

Melén- Gyllensten, Kerstin, *Eslöv kommuns bidragsansökan*, Eslöv 2008

Man längtade till filmlektionerna..., Utvärdering av projekt på Ekenässkolan med klass 8A och 8B

Nilsson, Sven, *Kulturens nya vägar. Kultur, kulturpolitik och kulturutveckling i Sverige*. Polyvalent AB, Malmö, 2003

Oredsson, Ann-Charlotte, *Skurups kommuns bidragsansökan*, Skurup 2008

Tham, Amelie, *Den andra möjligheten – estetik och kultur i skolans lärande*, Myndigheten för skolutveckling, Lenanders Grafiska AB, 2008

Information från Kultur Skåne, angående hur mycket kommunerna fick i bidrag, Camilla Sjöstrand, koordinator.

Kulturrådet, *Skapande skola*, folder, Kulturdepartementet, 2007

Ung i Skurup – Ung i Världen, kort presentation av projektets innebörd och en utvärdering.

Webbsidor

Betänkande av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur, *Tänk framåt, men göra nu. Så stärker vi barnkulturen*, Del 1 av 2, Statens offentliga utredningar, SOU 2006:45, Edita Sverige AB, Stockholm 2006,

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/06/27/60/efb88965.pdf> (2009-04-03)

Rapport av Kommittén Aktionsgruppen för barnkultur, *"De ser lite olika ut..."*, *En kartläggning av den offentliga finansierade kulturen för barn*, Del 2 av 2, Statens offentliga utredningar, SOU 2006:45, Edita Sverige AB, Stockholm 2006,

<http://www.regeringen.se/content/1/c6/06/27/60/6e3abde0.pdf> (2009-04-03)

Kulturrådet, *Kulturrådets skriftserie, 2007:8, Kulturliv och skola, hinder och framgångsfaktorer för samverkan*, Statens Kulturråd 2007, Elanders Malmö, 2007,

http://www.kulturradet.se/templates/KR_Page.aspx?id=3487&epslanguage=SV (2009-04-03)

Kulturrådet, Tham, Amelie, *Kulturrådets skriftserie, 2008:3, Nordiska vägar mot en skapande skola*, Statens Kulturråd 2008, Elanders AB, 2008,

http://www.kulturradet.se/templates/KR_Page.aspx?id=4041&epslanguage=SV (2009-04-03)

Kulturrådet, *Information till sökande om bidraget Skapande skola*, Statens Kulturråd, Stockholm, http://www.kulturradet.se/templates/KR_Page.aspx?id=3942&epslanguage=SV, (2009-04-03)

Skolverkets hemsida, Kursplan för ämnet Bild, (2009-05-28)

<http://www3.skolverket.se/ki03/front.aspx?sprak=SV&ar=0809&infotyp=23&skolform=11&id=3869&extraId=2087>